

Tjänsteutlåtande

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Charlotte Andreev

Datum 2023-01-02

Dnr KS 2022/0296

Till Kommunstyrelsen

Svar på remiss – länsstyrelsens förslag på ändringar för vissa områden av riksintresse naturvård (NRO)

Sammanfattning

Österåkers kommun har fått på remiss av Länsstyrelsen Stockholm förslag på ändringar för vissa områden av riksintresse naturvård (NRO). Uppdraget omfattar primärt att se över områdenas avgränsningar, däribland uteslutning av exploaterade områden, samt att se över områdenas värdebeskrivningar. I Österåker och Täby kommun berörs Ullnasjöns De Geermoräner och av 357 hektar föreslås 17,5 hektar utgå. Det framgår i remissen att det finns ett behov av mer genomgripande revidering av riksintresseområdet och det instämmer samhällsbyggnadsförvaltningen i. Det finns en tydlig målkonflikt mellan riksintresset och befintlig och planerad markanvändning. Inte minst finns en konflikt sett till de regionala utvecklingsplaner som uttrycks i RUFs, pågående utredningen av en helikopterbas för ambulansen (förstudie pågår) samt kommunens översiktsplan. Det finns även en särskild konflikt avseende utveckling av infrastruktur inom området. Då en mer genomgripande revidering ej bedöms ligga inom ramen för detta uppdrag behöver sådan översyn och revidering göras inom kort.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen besluta

att anta samhällsbyggnadsförvaltningens slutsatser i detta tjänsteutlåtande som kommunens remissvar på länsstyrelsens förslag på ändringar för vissa områden av riksintresse naturvård (NRO).

Bakgrund

Länsstyrelsen Stockholm har skickat på remiss till Österåkers kommun ett förslag på ändringar för vissa områden av riksintresse naturvård (NRO). Sista svarsdag är den 23 feb 2023. Uppdraget omfattar primärt att se över områdenas avgränsningar, däribland uteslutning av exploaterade områden, samt att se över områdenas värdebeskrivningar. I Österåker och Täby kommun berörs Ullnasjöns De Geermoräner och av 357 hektar föreslås 17,5 hektar utgå. Länsstyrelsen i Stockholms län efterfrågar synpunkter angående aktuella riksintressen och föreslagna ändringar endast med hänsyn till områdenas utpekade riksvärden (ej mot andra intressen).

Naturvårdsverket har tagit fram riktlinjer för avgränsning av riksintresseobjekt. Bl.a. att ytor som saknar relevanta värden ska exkluderas riksintresseområdena samt en särskilt noggrann avgränsning av riksintressen i tätorter och områden intressanta för bostadsbyggande. Flera av riksintresseområdena har identifierade brister i underlag om värden och motivering av intresset men det krävs grundligare undersökningar vilket inte ryms i detta uppdrag enligt Länsstyrelsen. Efter remissförfarandet ska slutligt förslag lämnas till Naturvårdsverket som ska göra sin bedömning i frågan enl 2 § 3 förordningen om hushållning av mark- och vattenområden. Naturvårdsverkets

Tjänsteutlåtande

uppdrag från regeringen att ompröva ett urval av riksintresseområdena förväntas leda till en minskning av riksintressearealen och därigenom minska risken för konflikter med bostadsbyggande.

För NRO01045 Ullnasjöns De Geermoräner (bilaga 4) konstateras det i förslaget om ändring behov av aktualitetsprövning, prioritet 1, motiverat av att området ligger delvis inom en utpekad regional stadskärna och strategiskt stadsutvecklingsläge där bebyggelse föreslås prioriteras enligt regionplan. En tydlig målkonflikt enligt bedömningen. Delar av moränryggarna och deras värden är otvetydliga och i dag och före beslut om riksintresseområde fanns en del bebyggelse, verksamheter och infrastruktur. I täktområdet har de geologiska naturvärdena till stor del förstörts. Ett exploaterat område (Bergtäkten, Rydbokrossen) om cirka 17,5 hektar föreslås därför exkluderas riksintresset. I övriga delar av riksintresseområdet föreslås inga ändringar. I handlingarna går att läsa ”En mer genomgripande revidering av riksintresseområdet vore önskvärd, men omfattas inte av den nu aktuella översynen. De gamla geologiska undersökningar som ligger till grund för riksintresset kan behöva studeras ingående på nytt och eventuellt kompletteras med nya karteringar för att avgränsning och beskrivning av de geologiska företeelserna och deras värden ska kunna uppdateras.”

Området som berörs av riksintresset naturvård, De Geermoräner, ligger i anslutning till Täby kommun och den regionala stadskärnan Täby C-Arninge. Båge kommunerna ingår i Stockholm Nordostsamarbetet (STONO) som arbetar för att stärka den regionala stadskärnan samt stärkt kollektivtrafik. Genom att kommunen är med i Sverigeförhandlingen åtar sig kommunen att bygga ca 7 000 bostäder till 2035 i stationsnära lägen till Roslagsbanan. Arbetet pågår med att förbättra Roslagsbanans kapacitet och det är av stor vikt för kommunens fortsatta utveckling. Regionen har även uttryckt behov av en ny depå i kommunen vilket håller på att utredas, och exakt läge är ännu ej klart. Vid planering av åtgärder i anslutning till Roslagsbanan behöver hänsyn tas till Roslagsbanans utveckling.

Enligt kommunens översiktsplan (2018) finns det ett antal intressen som i dag ligger inom/angränsande till riksintresseområdet naturvård, De Geermoräner. Dessa är bl.a.

- riksintresse väg (3 kap MB) för E18
- f.d. riksintresse järnväg för Roslagsbanan (3 kap MB). Sedan ÖP antogs 2018 har beslut tagits att ändra riksintresse järnväg. Roslagsbanan från Täby/Arninge och norrut, däribland Österskärsgrenen, bedöms inte längre vara riksintresse
- hänsynsområde för Roslagsbanan – att tillgängligheten och utvecklingen av Roslagsbanan ska säkerställas vid bebyggelseutveckling i stationsnära lägen
- Natura 2000 (4 kap MB)
- Ullna gård som är ett utredningsområde i ÖP. Området ska utredas för lämplig markanvändning som ska stödja och vara en del av utvecklingen av den regionala stadskärnan Täby C- Arninge. Sedan ÖP antogs 2018 har ett förstudiearbete påbörjats avseende en permanent bas för Region Stockholms ambulanshelikoptertjänst samt utbyggnadsmöjlighet för annan närbesläktad verksamhet inom del av fastigheten Rydboholm 2:1. Förstudien kommer att ligga till grund för fortsatt planering och ev. kommande beslut om detaljplaneuppdrag.

Förvaltningens slutsatser

Revideringen föreslår enbart ändrad avgränsning vid Rydbokrossen. Den tar ej hänsyn till övrig befintlig eller planerad bebyggelse och infrastruktur trots tydlig intressekonflikt. Då uppdraget omfattar att se över områdenas avgränsning, däribland utslutning av exploaterade områden, efterfrågas en justering av förslaget. En anpassning behöver bl.a. göras till befintlig infrastruktur i

Tjänsteutlåtande

området -väg och järnväg (Roslagsbanan), samt eventuellt ytterligare justeringar utifrån annan ianspråktagen mark inom området.

Det framgår i remissen att det finns ett behov av mer genomgripande revidering av riksintresseområdet och det instämmer samhällsbyggnadsförvaltningen i. Inte minst finns det en konflikt sett till de regionala utvecklingsplaner som uttrycks i RUFS, pågående förstudie av en helikopterbas för ambulansen samt översiktsplanen. Det finns även en särskild konflikt avseende utveckling av infrastruktur inom området, så som:

- utveckling av riksintresse väg, E18
- trafikplatser med koppling till regionala stadskärnan
- ett regionalt cykelstråk
- den eventuella ambulansverksamhetens behov.

För De Geermoränerna konstateras det i förslaget om ändringar av riksintresset ett behov av aktualitetsprövning, prioritet 1. Behovet motiveras av att området ligger delvis inom en utpekad regional stadskärna och strategiskt stadsutvecklingsläge där bebyggelse föreslås prioriteras enligt regionplan. Då en mer genomgripande revidering trots det ej bedöms ligga inom ramen för detta uppdrag är samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning att det behövs en sådan översyn och revidering inom kort. Det är inte enbart av stor betydelse för kommunens utvecklingsplaner utan även relevant ur ett regionalt perspektiv.

Bilagor

1. Remiss -Förslag på ändringar för vissa områden av riksintresse för naturvård, Länsstyrelsen Stockholm, daterad 2022-11-29
2. Remiss - Bilaga 4 NRO01045 Ullnasjöns De Geermoräner, Länsstyrelsen Stockholm, daterad 2022-11-07

Kent Gullberg
Samhällsbyggnadsdirektör

Charlotte Andreev
Strategisk planeringschef

Expedieras

Länsstyrelsen Stockholm

Digitala Signaturer